

RINGMAJANDUSE
VÕIMEKUSE TÕSTMINE

KOHALIKU OMAVALITSUSE RINGMAJANDUSE TEEKAART PÄRNU LINN

Seisuga 31.08.2023

Koostatud projekti tegevuse „Ringmajanduse võimekuse tõstmine kohalikes omavalitsustes” raames.

KESKKONNAAGENTUUR

TAL
TECH

KLIIMAMINISTEERIUM

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Kohaliku omavalitsuse ringmajanduse teekaart

VALD/LINN	PÄRNU LINN
TEEKAAARDI KOOSTAJA	Anu Peterson, Maarika Keskoja, Kadri Kõresaar
TOIMETAJAD	Ulrika Hurt, Tarmo Tuisk, Niina Dulova
KOOSTAMISE PERIOOD	3. mai – 31. aug 2023

Käesolev teekaart on koostatud eesmärgiga näidata omavalitsuse ringmajanduslike tegevuste prioriteete, eelistusi, kitsaskohti, lahendusi, konkreetseid tegevusi ning potentsiaalset koostööd erinevate sidusgruppide või teiste omavalitsustega.

Teekaardis on kaetud järgmised keskkonnaga seotud teemavaldkonnad:

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes;
- ringmajandusalane teavitustegevus;
- jäätmemajanduse edendamine;
- keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamine;
- keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes.

Teekaardis on kaetud järgmised äri- ja koostöömudelitega seotud teemad:

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine;
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine;
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel;
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil;
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine.

SISUKORD

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID	4
II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD	5
III TEGEVUSKAVA	7
IV KOOSTÖÖ	8
LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS.....	9
LISA 2. ARENGU INDIKAATORID.....	10

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID

OMAVALITSUSE KITSASKOHAD, MIDA VÕIKS LAHENDADA RINGMAJANDUSE ABIL

Mõned probleemid, mida oleks võimalik lahendada ringmajanduse abil:

- suurimaks probleemiks jäätmemajanduse valdkonnas on ehitusjätmete kogumine ja taaskasutus.
- puudub info, millised jäätmed kellelgi üle jäävad ja kes võiks neid taaskasutada.

KESKKONNATEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

ENIM PRIORITEETSSED TEEMAD:

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes
- ringmajandusala teavitustegevus
- jäätmemajanduse edendamine

VÄHEM PRIORITEETSSED TEEMAD:

- keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamine
- keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes

ÄRIMUDELITE ARENDUSE JA KOOSTÖÖ TEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

ENIM PRIORITEETSSED TEEMAD:

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine (nt turvas jt)
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil

VÄHEM PRIORITEETSSED TEEMAD:

- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine

II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD

PARIMAD RINGMAJANDUSE PRAKTIKAD, MIDA OMAVALITSUS RAKENDAB

- Arendamisel on Loode-Pärnu tööstuspark;
- Paikres tehakse Pärnu linna biojätmetest sertifitseeritud kompostmulda;
- Pärnumaa Arenduskeskuses toimuvad korra kuus rohekolmapäevad, on valitud välja ja koolitatud 25 *zero-waste* saadikut küsimustes, kuidas kogukonnapõhiselt materjale ringlusse võtta jne.

KESKKONNAGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

PRIORITEETSEMAD EESMÄRGID NING PRAKTIKAD, MIDA ON PLAANIS RAKENDADA:

Kogukondliku konsensuse saavutamine rohepöörde teemade osas

Keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes

- maakondliku spetsialisti ametikoha loomine keskkonnahoidlike riigihangete toetamiseks

Jäätmemajanduse edendamine

- vähemalt baastaseme saavutamine kõikides minuomavalitsus.ee jäätmemajanduse näitajates
- ehitus- ja lammutusjätmete müügiplatvorm
- biojätmete väärindamine maakonna piires
- korraldatud jäätmeveo maakondlikult organiseerimine
- kaalupõhine segaolmejätmete tasustamine alates 2025 a.

VÄHEM PRIORITEETSSED EESMÄRGID JA PRAKTIKAD:

Keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamine

Keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes

Rohelise Kontori sertifikaat

EMAS sertifikaat

ENIM PRIORITEETSED ÄRI- JA KOOSTÖÖMUDELITE PRAKTIKAD:

Kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine

- turbatootmise vähendamine, sh ekspordi vähendamine;
- turba suurem väärindamine;
- koostöös lähivaldadega ringmajanduse kompetentsikeskuse loomine;
- Pärnu linnal on olemas jäätme- ja kliimakava.

VÄHEM PRIORITEETSED PRAKTIKAD:

Ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine

- olulusringi hindamise rakendus ettevõtetele
- praktiline ringmajanduse ärimudelite juhend ettevõtetele näidete ja käepäraste tööriistadega

Koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel

- tööstussümbioosi edendamine
- ringmajandusürituste (temaatilised seminarid, laadad jm) korraldamine
- maakondliku ringmajanduse spetsialisti ametikoha loomine
- ringmajanduskeskused / parandustöökojad / uuskasutuskeskused
- maakondlikud koolitused, eksperdid

Ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil

- ringse linna/piirkonna projekt

Uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine

- ringmajanduse kompetentsikeskus (riiklik/piirkondlik/KOV-i piires)
- ringmajanduse kohalik või piirkondlik toetusmeede
- KOV või omavalitsusliidu algatatud detailplaneeringud ja projektid spetsiifiliselt ringmajanduslike äripindade loomiseks ja edendamiseks

III TEGEVUSKAVA

Keskkonnaga seotud teemadel:

TEGEVUS	LISAINFO	ELLUVIIMISE AEG
Ringmajanduse saadikute koolitamine materjaliringluse valdkonnas	Koostöös Pärnumaa Arenduskeskusega	Pidev

Äri- ja koostöömudelitega seotud teemadel:

TEGEVUS
Kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine
Ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine

IV KOOSTÖÖ

RINGMAJANDUSE ALANE KOOSTÖÖ OMAVALITSUSE TERRITOOMIL

- Koolitusala koostöö Pärnumaa Arenduskeskusega ja Pernoova Hariduskeskusega.

RINGMAJANDUSE ALANE MAAKONDLIK KOOSTÖÖ

- Koostöö väikesaartega jäätmemajanduse valdkonnas.

LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS

ETTEPANEKUD RIIGILE, ET OMAVALITSUSE TÖÖ RINGMAJANDUSE ARENDAMISEL OLEKS TÕHUSAM

- Jäätmekäitlusloa hankimine on ettevõtja jaoks sageli keeruline. Näiteks haljastusjätmete kompostimiseks on vaja jäätmekäitlusluba, kuid see on liiga suur administratiivne koormus.
- Oluline on täpsustada, et Pärnu linna jäätmekäitluskoht on Paikre, mis omab kõiki vajalikke lube. Linna biojätmetest tehakse nt sertifitseeritud kompostmulda.

ETTEPANEKUD PUUDUVATE VÕI MUUTMIST VAJAVATE ÕIGUSAKTIDE OSAS

- Riigi poolt oleks abiks juhendid ja hea praktika keskkonnahoidlike riigihangete kohta.

LISA 2. ARENGU INDIKAATORID

1. JÄÄTMEAJANDUSE EDENDAMINE

1.1. Jäätmekava. Millisele lätvendile vastab KOV-i kehtiv jäätmekava?

Eeskujulik - jäätmekavas on määratud eesmärgid ja tegevused, kuidas suurendada jäätmete ringlusse võtmist.

1.2. Jäätmehoolduseeskiri. Millisele lätvendile vastab kehtiv jäätmehoolduseeskiri?

Baastase - jäätmehoolduseeskirjas on sätestatud, et liigiti korraldatud jäätmeveo raames kogutakse vanapaberit ja biojätmeid.

1.3. Jäätmevaldaja register. Kas KOV-is on jäätmete tekkest ülevaate saamiseks kasutusel jäätmevaldaja register?

Edasijõudnu - veebipõhine register.

1.4. Koostöö taaskasutusorganisatsioonidega. Kas omavalitsusel on lepingud taaskasutusorganisatsioonidega saavutamaks pakendijäätmete kokku kogumise KOV territooriumilt?

Puudulik - (eesmärk Baastase - Lepingud kõigi kolme taaskasutusorganistatsiooniga).

1.5. Jäätmete edasise käitlemise korraldamine. Kuivõrd KOV panustab jäätmete tekkimise vähendamisse ja vältimisse ning on läbi mõelnud, mis saab kogutud jäätmetest?

Puudulik -(eesmärk on saavutada Baastase - on kehtestatud nõuded jäätmeveo raames kogutud jäätmete edasiseks käitlemiseks).

1.6. Pakendijäätmete liigiti kogumine. Milline on pakendijäätmete liigiti kogumise võrgustik?

Puudulik - (eesmärk on Baastase - minimaalse võrgustiku olemasolu (Pakendiseadus, paragrahv 171)). Pärnu linnal on pakendijäätmete kogumine KOJV raames kortermajadele kohustuslik, mistõttu toimub koostöös organisatsioonidega võrgustiku ümberpaigutamine eramajade piirkondadesse.

1.7. Korraldatud jäätmevedu. Kas KOV on taganud toimiva jäätmeveo sõlmides kontsessioonilepingu jäätmekäitlejaga?

Edasijõudnu - korraldatud jäätmeveo raames kogutakse jäätmed vähemalt kolmes jäätmeliigis: segaolme-, paberi- ja biojätmed.

1.8. Jäätmejaamade lahtiolekuaegade paindlikkus. Kuivõrd jäätmejaamades toimub jäätmete vastuvõtt? Pärnu linnal on ainult jäätmepunktid. Linnal puudvad jäätmejaamad, mistõttu ei peaks nendele rakenduvad nõudmised Pärnule rakenduma.

1.9. Jäätmete liigiti vastuvõtt jäätmejaamades. Milliseid jäätmeliike jäätmejaamad liigiti vastu võtavad?

Puudulik - (Eesmärk on Baastase - Jäätmejaamad võtavad vastu järgmisi jäätmeliike: paber ja kartong, plastid, metallid, klaas, biolagunevad aia ja haljastusjätmed, bioloogiliselt mittelagunevad aia- ja haljastusjätmed, pakendid, puit, tekstiil, suurjätmed, probleemtoodete jätmed ja ohtlikud jätmed (Keskkonnaministri määrus "Olmejäätmete liigiti kogumise ja sortimise nõuded ja kord ning sorditud jäätmete liigitamise alused", paragrahv 2 lõige 3)).

1.10. Jäätmekorralduse info kodulehel. Kas elanikud on informeeritud jäätmehooldusteenuste sisust ja teenusepakkujatest?

Baastase - Omavalitsuse veebilehel või viitena jäätmevedaja kodulehele on leitavad hinnainfo ja asukohad, kus saab liigiti kogutud jäätmeid üle anda.

2. KOHALIKE RESSURSSIDE KESTLIKU KASUTAMISE SOODUSTAMINE

2.1. Taastuenergiaalade planeerimine. Kas omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on käsitletud taastuenergiaalaid?

Baastase - omavalitsuse üld- või eriplaneeringu kavandamisel on eraldi käsitletud taastuenergiaalaid.

3. RINGMAJANDUSALANE TEAVITUSTEGEVUS

3.1. Elanikkonna jäätmemajanduse alase teadlikkuse tõstmine. Kas KOV teavitab elanikke ringmajanduse põhimõtetest ja vajalikkusest?

Baastase - pakutakse jäätmehooldusalast nõustamist ja viiakse läbi teavitamist.